herpy

GEKKOER

Mossy New Caledonian gecko

Mniarogekko chahoua

En stor, mosplettet og nataktiv klatrer fra de fugtige lavlandsskove på Ny Kaledonien, med en kort, bred snude og en kraftig gribehale. Den er en af de smukkeste blandt de store nykaledonske gekkoer, men kræver mere plads og mere tålmodighed end sin berømte slægtning *Correlophus ciliatus*.

Familie: Diplodactylidae Tidligere navn: *Rhacodactylus chahoua; Platydactylus chahoua* Udgivet 14. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**25-31 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**50-60 g**
Levetid	**15-20 år**
Aktiv	**Nat**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 60 × 90 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Hotspot	**27-29 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter, frugt og færdigfoder**
Holdes	**Enkeltvis eller 1 han med flere hunner**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**15-24 mdr.**
Kuldstørrelse	**2 æg**
Kuld pr. år	**3-5**
Inkubation	**60-120 dage** ved 22-26 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Sårbar (VU)**

Arten står hverken på CITES-listerne eller i bilagene til EU's forordning 338/97, så der kræves ingen CITES-papirer ved køb og salg. I Ny Kaledonien er arten fredet i både Nordprovinsen og Sydprovinsen, så dyr i handlen bør være opdrættet i fangenskab. Ellers gælder dyrevelfærdslovens almindelige krav.

Om arten

Slægtsnavnet *Mniarogekko* betyder mosgekko, og det er rammende. Tegningen hos *Mniarogekko chahoua* er en marmorering af grå, grønne, rustrøde og brune pletter, der får dyret til at ligne en gren dækket af mos og laver. Hovedet er stort og trekantet med en kort, afrundet snude, og de store øjne har lodret pupil og ingen låg. Tæerne er brede med hud imellem og har lameller, der hæfter på glatte flader, og halen er kraftig og gribende. Dyr fra øerne er ofte lysere og mere gråspættede end dem fra hovedøen.

Arten blev beskrevet af den franske farmaceut og naturforsker Arthur Bavay i 1869 som *Platydactylus chahoua*. I mange år hed den *Rhacodactylus chahoua* og hørte til samme slægt som de andre store nykaledonske gekkoer. Ved en revision i 2012 fik den sin egen slægt, *Mniarogekko*, sammen med den nærtbeslægtede *Mniarogekko jalu*, der blev beskrevet samtidig.

Voksne dyr måler 25-31 cm inklusive hale, hvoraf kroppen udgør op til knap 15 cm. Vægten ligger typisk omkring 50-60 g, men der findes kun få pålidelige vægtangivelser. *M. chahoua* smider sjældent halen, men gør den det, vokser den ikke ud igen.

Som ung er gekkoen sky og springsk, og den bliver ofte roligere med alderen. Den har dog et kraftigt bid og er mere et dyr at se på end at have i hånden. Den ligger et trin over de helt lette gekkoer, fordi den kræver et stort, højt terrarie, en stabil høj luftfugtighed og ekstra omhu med kalk, når der avles.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

Udbredelse og levested

Arten lever kun på Ny Kaledonien i det sydvestlige Stillehav. På hovedøen Grande Terre findes den i spredte bestande fra Mont Koghis i syd til Amoa-dalen nord for Poindimié i nord. I Sydprovinsen kendes den bl.a. fra Mont Mou og fra Sarraméa ved foden af Dogny-plateauet, og den er set i naturparken Rivière Bleue. I Nordprovinsen er den fundet flere steder i Amoa-dalen. Den er desuden kendt fra Île des Pins syd for hovedøen og fra Belep-øerne i nord.

Udbredelsen er lille og opsplittet. Det samlede område, arten forekommer i, anslås til omkring 4.000 km², men den bebor kun omkring 32 km² af det. Fund uden for Ny Kaledonien stammer fra dyr i fangenskab.

> **Oprindelig udbredelse:** Ny Kaledonien.

LEVESTED

Gekkoen lever i tæt, lukket skov og i galleriskov langs vandløb, fra lavlandet op til omkring 500 meters højde. Den er helt træboende og nataktiv. Om dagen sover den i sprækker og huller i stammer og tykke grene, og om natten søger den føde i kronerne. Den opholder sig dog mere i skovens skyggefulde underetage end helt oppe i trætoppene.

Klimaet er subtropisk, og skovene er fugtige året rundt. Der findes ikke målinger af de temperaturer og den fugtighed, gekkoen selv oplever, men beskrivelserne fra naturen og erfaringerne fra fangenskab peger på milde temperaturer omkring 20-28 °C og høj luftfugtighed, især om natten. Føden er insekter og små hvirveldyr, men også nektar og frugt, når træerne blomstrer og bærer frugt.

Arten er sårbar. Den største trussel er rotter, som er talrige i lavlandsskoven og kan jage helt oppe i kronerne. Hertil kommer vildkatte, den invasive myre *Wasmannia auropunctata*, rydning af lavlandsskov og ulovlig indsamling på steder, der er lette at komme til.

Pasning

TERRARIET

Et voksent dyr skal have et højt terrarie på mindst 60 × 60 × 90 cm (længde × bredde × højde), og større er bedre. Højden er vigtigere end bundarealet. Unger under ca. 20 g klarer sig bedst i en lille boks på ca. 30 × 30 × 30 cm, hvor de nemt finder foderet, og flyttes op, når de er store nok. Den lille boks skal ikke have varmelampe eller UVB.

Indret med mange lodrette og skrå grene, korkrør, magnetiske hylder og planter i flere højder. I modsætning til *Correlophus ciliatus* foretrækker *Mniarogekko chahoua* at hvile på selve grenene frem for inde i løvet, så giv den solide, vandrette siddepladser og korkrør højt oppe. Et tæt beplantet hjørne giver ekstra skjul.

Som bund fungerer en fugtig blanding af jord uden gødning og kokosmuld, gerne med et lag visne blade på toppen eller som bioaktiv bund med springhaler og bænkebidere. Bunden holder på fugten og tager af, hvis dyret falder ned. Til unger er køkkenrulle det sikreste. God ventilation er vigtig, så luften ikke bliver stillestående.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Foderdyr: hold og avl

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 22-26 °C i terrariet, og en liggeplads øverst under en svag varmepære må nå 27-29 °C. Angivelserne for liggepladsen svinger lidt, så hold dig gerne i den lave ende. Om natten er 18-22 °C passende.

Varme er den største fare. Over 29-30 °C bliver gekkoen hurtigt stresset, så stil terrariet væk fra sydvendte vinduer, og lad al opvarmning styre af en termostat eller lysdæmper. I en dansk stue er der som regel kun brug for en lille varmekilde. Mål med et digitalt termometer både foroven og forneden.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Hold en luftfugtighed på 60-80 %, målt midt i terrariet, og lad den være højest om natten. Sprøjt grundigt med lunkent vand hver aften og om morgenen efter behov. Bunden skal være fugtig, men aldrig våd, og luften må ikke blive stillestående og klam. Fugtighed under 55 % i længere tid giver problemer med hudskiftet.

Mniarogekko chahoua drikker mest dråber fra blade og ruder, men stil alligevel en lav skål med frisk vand, som skiftes dagligt. Et hygrometer viser, om rytmen holder.

LYS OG UVB

Arten er nataktiv og kan overleve uden UVB, når den får D3-vitamin gennem foderet, men den trives bedst med svagt UVB-lys. Brug et rør til skyggedyr (Ferguson-zone 1), fx et T8-rør på 5 % eller et svagt T5-rør, så UV-indekset er 1-2 på de øverste grene, og sørg for skygge i resten af terrariet. Der skal være mindst 15 cm fra lampen ned til de højeste grene, og lampen bør helst sidde over et groft net, da et fint net dæmper UV-lyset meget.

Hav lyset tændt 12 timer om dagen om sommeren og 10 timer om vinteren, gerne styret af et tænd-sluk-ur. Natten skal være mørk.

FODER

Mniarogekko chahoua er altædende. Grundfoderet er færdigblandet pulverkost til frugtædende gekkoer, rørt op med vand til en tyk grød og serveret på en hylde højt oppe, suppleret med levende insekter. Ungdyr under et år får grød hver dag og insekter hver anden dag. Voksne får begge dele hver anden dag. Tag rester ud efter et døgn.

Gode foderinsekter er fårekyllinger, dubia-kakerlakker og græshopper, med voksmøllarver som godbid. Insekterne må højst være så store som afstanden mellem dyrets øjne, skal have spist godt i et par dage og pudres let med kalk. Brug kun kalk med D3-vitamin med måde, hvis dyret også har UVB, fordi færdigkosten allerede indeholder D3.

Moden frugt som banan, mango og papaya kan gives som godbid, men ikke som hovedfoder. Undgå citrusfrugter.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Mniarogekko chahoua er sky og springsk som ung og bliver ofte roligere med alderen. Den har et kraftigt bid og et fast greb. Giv nye dyr to uger i fred, før du begynder at håndtere dem. Start med fem minutter ad gangen om aftenen, lad dyret gå frit fra hånd til hånd, og sid lavt i tilfælde af et spring. Tag aldrig fat i halen.

Den holdes bedst alene. En han kan holdes med flere hunner, men to hanner må aldrig gå sammen, for de kan skade hinanden alvorligt. Holder du flere dyr sammen, skal de være lige store, have hvert sit skjul og overvåges nøje, når de mødes første gang. For få skjul eller for meget varme gør dyrene stressede og mere aggressive.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne kendes på en tydelig bule ved halens rod, forstørrede sporer ved kloakken og en række porer foran kloakken. Porerne kan ses med en lup, når dyret måler omkring 8 cm fra snude til kloak. Dyrene er kønsmodne ved 15-24 måneder, men størrelse og foderstand betyder mere end alderen. Hunner bør være mindst 18 måneder gamle og i god foderstand, før de sættes i avl, fordi æggene tapper dem for kalk.

PARRING

Giv dyrene en køligere periode på et par måneder før sæsonen, fx 20-21 °C om dagen og 18 °C om natten med kortere dage, og hæv så gradvis temperatur, dagslængde og fugtighed. Sæt hannen ind til hunnen, og hold øje med dem de første nætter. Kønsmodne dyr parrer sig som regel hurtigt, og hannen kan derefter tages ud igen. Hunnen kan lægge flere kuld efter én parring, så hold hende i god foderstand med rigeligt kalk.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger to æg ad gangen med ca. fem ugers mellemrum, typisk tre til fem kuld i sæsonen. Æggene har en usædvanligt kraftigt forkalket skal, og det tærer på hunnens kalkreserver. Hold derfor ekstra godt øje med hendes vægt og kalklommerne i ganen, og stop avlen, hvis hun taber sig.

Stil en æglæggekasse med fugtig sphagnum, kokosmuld eller vermiculite i terrariet, fx en plastboks med et hul i låget. Nogle hunner ignorerer kassen og lægger æggene et andet sted, og nogle hunner er set vogte deres æg.

INKUBATION

Tag æggene op, så snart de er fundet, uden at vende dem. Læg dem to tredjedele ned i fugtig vermiculite eller perlite, ca. to dele substrat til en del vand efter vægt, i en lille boks med et par lufthuller. Marker oversiden med blyant.

Stuetemperatur på 22-26 °C virker fint. Varigheden svinger meget: typisk 65-120 dage, kortest ved den høje ende af intervallet. Over 28 °C er risikabelt. Ofte klækker kun omkring halvdelen af æggene, bl.a. fordi de tykke skaller gør det svært at se, hvordan fosteret har det. Misfarvede æg kan stadig være levedygtige, så kassér først et æg, når det falder sammen og mugner. Om kønnet afhænger af temperaturen, vides ikke.

OPDRÆT AF UNGER

Tag ungerne ud af inkubatoren senest et døgn efter klækningen. Sæt hver unge i en lille boks på ca. 30 × 30 × 30 cm med køkkenrulle som bund, et par grene, kork og en plante. Luftfugtigheden skal være 60-80 %, temperaturen 24-26 °C om dagen og 18-22 °C om natten. Sprøjt dagligt, og stil en lav vandskål.

Ungerne lever af blommeresten de første dage og begynder at spise efter tre til syv dage. Giv dem den samme pulverkost som de voksne hver dag og små, kalkpudrede insekter, fx de mindste fårekyllinger, hver anden dag. Hold ungerne enkeltvis, undgå håndtering de første uger, og vej dem jævnligt. De er udvoksede efter halvandet til to år.

Sundhed og typiske fejl

Mniarogekko chahoua er robust, når temperatur og fugt er i orden, men fejl i pasningen kan koste dyret dyrt. Typiske problemer er:

- For meget varme, over omkring 29-30 °C, som giver stress, appetitløshed og i værste fald døden.
- For lidt kalk og D3-vitamin, især hos unger og avlshunner. Det giver bløde kæber, krumme lemmer og rystelser. Brug en god færdigkost, og pudr insekterne.
- For lav luftfugtighed, som giver hudrester på tæer og halespids. Giv et fugtigt skjul, og løsn resterne forsigtigt med lunkent vand.
- For vådt og stillestående miljø, som giver mug, svamp og hudproblemer.
- Fedme hos dyr, der får for mange fede larver eller for meget frugt.
- Æglægningsbesvær hos hunner, der mangler kalk eller et egnet sted at lægge æggene. Det kræver hurtig dyrlægehjælp.
- Tabt hale efter håndtering eller slagsmål. Den vokser ikke ud igen.

Et sundt dyr har klare øjne, en fyldig halerod og et godt greb. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis gekkoen taber sig, ikke spiser i flere uger eller virker slap.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.